

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 28.6.2023
JOIN(2023) 19 final

GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

**Nya perspektiv på kopplingen mellan klimat och säkerhet:
Hantering av klimatförändringarnas och miljöförstörelsen inverkan på fred, säkerhet
och försvar**

INLEDNING

Klimatförändringar och miljöförstöring medför allt större risker för internationell fred och säkerhet. Extrema väderhändelser, stigande temperaturer och havsnivåer, ökenspridning, vattenbrist, hot mot den biologiska mångfalden, förorening och kontaminering av miljön och förlust av försörjningsmöjligheter hotar människors hälsa och välbefinnande och kan skapa potential för större migrationsströmmar och förflyttningar, pandemier, social oro, instabilitet och osäkerhet. Av de 20 länder som är mest utsatta och minst förberedda för klimatförändringar pågick konflikter i tolv 2020¹.

EU har sedan 2008 gått i spetsen när det gäller att hantera klimatförändringarna som en riskmultiplikator² och sedan 2020 vad gäller deras koppling till EU:s krishantering och det europeiska försvaret³. Behovet av att miljöförstörelsens inverkan inkluderas i debatten jämte de nuvarande förhållandena och framtida prognoser för klimatförändringarnas omfattning och miljöförstörelsens inverkan, i samband med intensifierad strategisk konkurrens och komplexa säkerhetshot, kräver emellertid nya perspektiv på kopplingen mellan klimat och säkerhet. Begreppet *koppling mellan klimat och säkerhet* som används i detta dokument hänför sig till konsekvenserna på fred, säkerhet och försvar från både klimatförändringar och miljöförstöring, inbegripet förlust av biologisk mångfald och föroreningar.

- Klimatförändringar och miljöförstöring är nära sammankopplade och förstärker varandra och påverkar redan livsmedelsförsörjningen, minskar avkastningen från viktiga grödor som majs, ris och vete och ökar risken för att skörden slår fel samtidigt i större producerande länder. Samtidigt orsakar ohållbar livsmedelsproduktion även miljöförstöring och vattenbrist. År 2050 uppskattas att mer än en miljard människor kommer att ha bristande tillgång till vatten samt att markförstörelsen skulle kunna öka till 90 %, medan efterfrågan på livsmedel skulle kunna öka med 60 %⁴.
- Instabilitet och resursbrist som orsakats av klimatet och miljön kan aktivt utnyttjas av väpnade grupper och organiserade kriminella nätverk, korrupta eller auktoritära regimer och av andra parter, bland annat genom miljöbrott. Miljöbrott har redan blivit den fjärde största och växande globala brottssektorn och förvärrar miljökrisen ytterligare, bland annat genom ohållbart utnyttjande av naturresurser⁵.
- FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) uppskattar att 21,5 miljoner människor i genomsnitt har tvångsförflyttats årligen sedan 2008 på grund av väderrelaterade händelser, såsom

---

¹ Lägerrapport om FN:s mekanism för klimat och säkerhet, maj 2021. Se även bilaga 1.

² CLIMATE CHANGE AND INTERNATIONAL SECURITY – dokument från den höga representanten och Europeiska kommissionen till Europeiska rådet (S113/08, 14 mars 2008).

³ Särskilt genom *Climate Change and Defence Roadmap* (dok. 12741/20, 9 november 2020) och *Concept for Integrated Approach on Climate Change and Security* (dok. 12537/21, 5 oktober 2021). I den gemensamma lägerrapporten redovisas de framsteg som gjorts med genomförandet (dok. WK 15770/2022 INIT, 16 november 2022).

⁴ Se Sipri, [Environment of Risk: Security in a New Era of Risk \(2022\)](#) och [Världsbankens Groundswell Report \(2021\)](#).

⁵ Se Eurojust, [Report on Eurojust's Casework on Environmental Crime](#) (2021).

översvämningar och värmeböljor. Dessa siffror förväntas öka under de kommande årtiondena⁶ och driva på den demografiska förändringen samt sätta press på städer och stadsområden där efterfrågan på bostäder, livsmedel, energi och arbetstillfällen kan komma att öka, vilket bidrar till att klimatförändringarnas sociala konsekvenser ökar. Dessutom kan naturkatastrofer eller extrema väderförhållanden även orsaka fysisk skada på kritisk infrastruktur och därigenom medföra avbrott i tillgången till och flödet av grundläggande tjänster och räddningstjänster. Vidare riskerar utsatta befolkningsgrupper i nödlägen att utsättas för smugglare och andra organiserade kriminella organisationer, medan beväpnade grupper kan utnyttja den ökade sårbarheten när de rekryterar barnsoldater och andra soldater och även faktiskt gör detta.

- Klimatförändringar och miljöförstöring får negativ inverkan på hälsan på flera sätt⁷. De undergräver också många av de sociala bestämningsfaktorerna för god hälsa, såsom försörjningsmöjligheter, tillgång till hälso- och sjukvård och socialt stöd. Dessa effekter kan leda till instabilitet och hota säkerheten.
- Klimatförändringarna utgör det mest omfattande hotet mot de arktiska regionerna, där temperaturökningarna är 3–4 gånger snabbare än det globala genomsnittet. Det externa intresset för resurser i arktiska områden ökar, vilket får mångfacetterade sociala, miljömässiga och ekonomiska konsekvenser. Smältningen av havsisen i Arktis öppnar också upp potentiella sjöfartsvägar och tillgång till naturresurser, vilket kan leda till ökade spänningar i regionen som påverkar säkerheten⁸. Klimatförändringarna har en växande geopolitisk inverkan på den globala sjöfarten, både i Europa (t.ex. i Östersjön och Svarta havet) och i regionen Indiska oceanen/Stilla havet.
- Klimatförändringarnas negativa inverkan på havet visar sig bland annat genom att fiskbeståndens sammansättning och fördelning ändras, vilket kan destabilisera fiskeavtal och öka risken för internationella konflikter. Stigande havsnivåer utgör också en säkerhetsrisk på grund av att människor kan tvingas flytta och migrera i stor skala⁹, samtidigt som de också kommer att påverka mätningen av havsgränser som ligger till grund för olika ekonomiska rättigheter. Detta kan i sin tur leda till ökad instabilitet och fler konflikter.

---

⁶ Institutet för ekonomi och fred uppskattar att 1,2 miljarder människor kan fördrivas globalt fram till 2050 på grund av klimatförändringar och naturkatastrofer.

⁷ Inbegripet genom dödsfall och sjukdom orsakade av extrema väderhändelser, mer frekventa sjukdomar på grund av smittspridare, livsmedels- och vattenburna samt zoonotiska sjukdomar samt uppkomsten av virus på grund av smältning av permafrost.

⁸ Gemensamt meddelande, *Ett starkare EU-engagemang för ett fredligt, hållbart och välmående Arktis* (JOIN(2021) 27 final, 13.10.2021).

⁹ IPCC, 2019: IPCC:s särskilda rapport om världshaven och kryosfären i ett föränderligt klimat. Havsyntans nivå kommer att fortsätta höjas till cirka 0,3 meter år 2050 och 2 meter år 2100 enligt scenariot med mycket höga utsläpp av växthusgaser, vilket innebär en risk för tvångsflyttning av människor – upp till 340 miljoner människor år 2050 och 630 miljoner människor år 2100.

- Viktiga resurser och teknik för energiomställningen och utfasningen av fossila bränslen har blivit föremål för växande strategisk konkurrens och detta har påskyndats ytterligare sedan Rysslands provocerade och ooberättigade militära angrepp mot Ukraina.
- Medlemsstaternas säkerhets- och försvarsstyrkor ställs inför en föränderlig och alltmer utmanande säkerhetsmiljö i och utanför Europa, inbegripet svårare operativa klimatförhållanden. Samtidigt behöver de minska sina utsläpp av växthusgaser och beroendet av fossila bränslen, utan att deras operativa effektivitet påverkas.

Att ställa om till grön energi är det enda sättet att säkerställa att hela världen får tillgång till hållbar energi som samtidigt är säker och överkomligt prissatt. Om omställningen ska lyckas måste den vara socialt jämlik och rättvis och inte lämna någon på efterkälken. Omställningen innebär inte bara att fossila bränslen och föråldrade metoder måste fasas ut, utan också att grön energi, innovativ teknik, bättre marknader och cirkulär ekonomi behöver fasas in. Den kräver att vi redan nu tar itu med morgondagens potentiella risker och beroendeförhållanden.

Det är därför mycket viktigt att fortsätta att investera i både klimatanpassning och begränsning av klimatförändringar samt i skydd för och återställande av miljön. Trots detta, och även om många åtgärder vidtagits för att främja den gröna omställningen och hantera de utmaningar den medför, finns det en ökad risk för instabilitet, osäkerhet och till och med för konflikter. Vi bör förbereda oss för ökade spridningseffekter till Europeiska unionen. Det kan vara frågan om ökad efterfrågan på bistånd, avbrott i leveranskedjorna eller att människor flyr från oboeoliga områden eller allvarliga ogynnsamma förhållanden i hemmet, med potential för intern förflyttning och ökad irreguljär migration, men också genom organiserad brottslighet, terroristorganisationer och spridning av vapen.

Klimatförändringarna och miljöförstörelsen har därför medfört mer brådskande, utmanande och mångfasetterade konsekvenser för säkerhet och försvar. Detta framhålls även konsekvent av FN:s mellanstatliga panel för klimatförändringar (IPCC)¹⁰ samt i flera andra rapporter och studier. Partnerorganisationer, såsom FN och Nato, och bilaterala partner inkluderar dessa risker i sin politiska planering. Såsom framgår av rådets slutsatser från mars 2023 om klimat- och energidiplomati¹¹ behöver EU integrera kopplingen mellan klimat, fred och säkerhet bättre i sin utrikespolitik, inbegripet den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP) samt det internationella samarbetet och partnerskapen. Medlemsstaterna har en avgörande roll när det gäller att gå vidare med detta arbete.

Det är viktigt att detta nya perspektiv på kopplingen mellan klimat och säkerhet definieras och genomförs, i överensstämmelse med de mål som fastställs i den externa dimensionen av den europeiska gröna given¹² och den strategiska kompassen för säkerhet och försvar¹³. Det är viktigt att de olika politiska delområdena kopplas samman bättre samt att det säkerställs att unionens yttre åtgärder, politik och kapacitet är anpassade för framtiden. EU behöver anta en

¹⁰ IPCC, *Sixth Assessment report*, augusti 2021.

¹¹ Dok. 7248/23, 9 mars 2023.

¹² COM(2019) 640 final, 11 december 2019.

¹³ https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/strategic_compass_en3_web.pdf.

mer proaktiv och omfattande strategi för de mångfacetterade utmaningarna. Eftersom detta utgör globala utmaningar kommer EU att söka ytterligare nära samarbete med sina internationella partner och intressenter för att främja multilaterala lösningar.

I detta gemensamma meddelande fastställs en förbättrad ram och föreslås konkreta åtgärder i linje med EU:s integrerade strategi för externa konflikter och kriser¹⁴ i syfte att

- stärka planering, beslutsfattande och genomförande som grundas på klimat- och miljöhänsyn, genom förbättrad evidensbaserad analys och framsyn,
- omsätta kopplingen mellan klimat och säkerhet i samband med EU:s yttre åtgärder från politik till genomförande,
- förbättra åtgärderna för anpassning till och begränsning av klimatförändringar vid utvecklingen av medlemsstaternas civila och militära kapacitet och tillhörande infrastruktur, och
- stärka internationella partnerskap och EU:s arbete i multilaterala forum, i överensstämmelse med EU:s bredare multilaterala agenda för klimatförändringar och miljö.

1. Evidensbaserad analys och framsyn som möjliggör åtgärder: stödja planering, beslutsfattande och genomförande som grundas på klimat- och miljöhänsyn

Vad gäller de konsekvenser för säkerheten som klimatförändringarna och miljöförstöringen medför kommer EU:s strategi fortsatt att stödja sig på evidensbaserad politik och evidensbaserade åtgärder, inklusive ny information och utveckling av insikter, där vikten av tillförlitliga och tillgängliga analyser för alla berörda parter framhålls.

1.1. Uppgifter och analyser om säkerhetsrisker som styrs av klimat och miljö

EU:s initiativ för data och analytiska ramar omfattar redan ett antal klimat- och miljöfaktorer. Metoderna för **tidig varning och konfliktanalys** omfattar till exempel fokus på klimat, miljö och naturresurser, vilket i förekommande fall utmynnar i rekommendationer om förebyggande åtgärder och till konfliktkänslig programplanering och externa åtgärder. Detta kommer att stärkas ytterligare i framtida analyser.

Att förbättra **spridningen av och tillgången till gemensamma analyser** är dessutom en nyckelfaktor för att säkerställa att de kan utnyttjas och integreras fullt ut. I denna strävan ingår att öka medvetenheten om klimat- och miljörisker i stort och om de analytiska produkterna.

För att tillgången till EU:s uppgifter och analyser ska kunna förbättras för alla relevanta planerings- och genomförandeprocesser kommer Europeiska unionens satellitcentrum (SatCen) att undersöka utvecklingen av ett integrerat kunskapsnav. **Navet för uppgifter och analyser om klimat- och miljö säkerhet**, som ska inrättas inom SatCen, kommer att bygga på befintliga erfarenheter och initiativ och erbjuda en resurs för bedömningar av klimatrelaterade säkerhetsrisker. Kommissionen ska även fortsätta att förbättra tillgången till uppgifter och analyser som är relevanta för klimatförändringar, miljöförstörelse och deras inverkan på säkerhet och försvar genom **befintliga plattformar såsom portalen Science for Peace**¹⁵.

För att underlätta inkluderingen av kopplingen mellan klimat och säkerhet i diskussioner och beslutsfattande på politisk och strategisk nivå kommer kommissionens avdelningar och utrikestjänsten att börja genomföra en årlig **heltäckande analys av trender** som bland annat omfattar klimatförändringarnas och miljöförstörelsens inverkan på konflikter, förflyttningar och migrationsrörelser samt på konkurrensen om naturresurser. Navet för uppgifter och analyser om klimat- och miljö säkerhet kommer att bidra till analysen av trenderna. Dessutom kommer ett nära samarbete med olika organ, såsom centrumet för samordning av katastrofberedskap, och användningen av Copernicus, EU:s jordobservationsprogram, att säkerställas.

Det **globala konfliktriskindex**¹⁶, som det gemensamma forskningscentrumet (JRC) utvecklat som ett kvantitativt bidrag till EU:s metoder för tidig varning och konfliktanalys, kommer att breddas för att se bortom torra för att till exempel bedöma effekterna av ökad migration och förflyttning, undersöka de indirekta effekterna av klimatförändringar och miljöförstörelse, till

¹⁵ <https://science4peace.jrc.ec.europa.eu/>.

¹⁶ <https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/initiatives-services/global-conflict-risk-index#documents/1059/list>.

exempel på priserna på råvaror såsom livsmedel, gas och olja, och undersöka de geopolitiska och säkerhetsmässiga konsekvenser som ett minskat beroende av fossila bränslen medför.

Dessutom kommer en dynamisk, **kortfristig och regional konfliktriskmodell** att utvecklas för att förbättra EU:s kapacitet för tidig varning och föregripande, där miljö- och klimatrelaterade variabler ägnas särskild uppmärksamhet.

Ytterligare exempel på EU-initiativ för uppgifter om och analyser av klimat- och miljörelaterade risker:

- **Copernicus katastrofhanteringstjänst** stöder kapacitet för tidig varning med komponenter som omfattar torka¹⁷, skogsbränder och översvänningsrisker¹⁸ och **Copernicus landmiljöövervakningstjänst**¹⁹ tillhandahåller geospatial information om marktäckning och förändringar av den, markanvändning, vegetationstillstånd, vattencykel och variabler för jordytans energivariabler²⁰.
- **INFORM**, ett flerpartsforum för analys av humanitära kriser och katastrofer. **INFORM Climate Change**²¹ (som offentliggjordes i november 2022) ger kvantitativa uppskattningar av klimatförändringarnas inverkan på risken för framtida humanitära kriser.
- **Det europeiska nätverket för marina observationer och datainsamling**²² består av över 120 organisationer som arbetar tillsammans för att observera havet och behandla uppgifterna i enlighet med internationella standarder, för att tillhandahålla interoperabla dataskikt och dataprodukter.
- **Initiativet Destination Earth**²³, som syftar till att utveckla en mycket exakt digital modell av jorden på global nivå, förväntas ta fram prognoser och simuleringar av naturliga fenomen och extrema förhållanden.

Ett nära samarbete med medlemsstaterna, partnerländerna, inklusive deras system för tidig varning och lokala kunskapsnav, och internationella organisationer kommer att öka förståelsen för kopplingen mellan klimat och säkerhet.²⁴ EU främjar också utvecklingen av analyskapacitet i andra regioner för att förutse och snabbt hantera framväxande och föränderliga risker med koppling till klimatförändringar och miljöförstöring. Som medlem av den mellanstatliga gruppen för jordobservationer stöder EU till exempel **globala initiativ för evidensbaserat beslutsfattande** om klimatförändringar och miljöförstöring samt genom det globala nätverket mot livsmedelskriser även **evidensbaserad analys av den globala livsmedelstryggheten**.

¹⁷ <https://edo.jrc.ec.europa.eu/edov2/php/index.php?id=1000>.

¹⁸ <https://www.efas.eu/en>.

¹⁹ <https://land.copernicus.eu/>.

²⁰ Copernicus säkerhetstjänst hanterar dessutom klimatsäkerhet med nya geospatiala produkter, och Copernicus klimatförändringstjänst tillhandahåller information och verktyg för att möjliggöra begränsning av och anpassning till klimatförändringarna.

²¹ <https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/inform-index/INFORM-Climate-Change/Methodology>.

²² <https://emodnet.ec.europa.eu/en>.

²³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/destination-earth>.

²⁴ Ett bra exempel på sådant samarbete är det utbyte av data som planeras på årsbasis i regionala sammanhang inom ramen för klimat-, miljö- och säkerhetspartnerskapet mellan EU och Unep.

1.2. Insamling och analys av försvarsuppgifter

Europeiska försvarsbyrån (EDA) har redan engagerat medlemsstaterna för att samla in uppgifter om energiförbrukning och växthusgasutsläpp från deras väpnade styrkor²⁵ och arbetar nu med att fastställa en strukturerad metod (**Defence Energy Suite**), för att samla in och övervaka medlemsstaternas uppgifter om försvarets energiförbrukning. Tillsammans med kommissionen genomför EDA också studier och forskning om motståndskraften hos försvarets energiinfrastruktur²⁶. Sådan datainsamling och analys behövs för att medlemsstaterna ska kunna förbättra klimatinformerade planerings- och investeringsbeslut för försvaret.

1.3. Stimulera forskning och innovation

Forskning och studier om klimat- och miljörisker är avgörande både för säkerhets- och försvarsändamål genom att ligga till grund för och vägleda utveckling, planering och genomförande av regelverket.

Forskningsprojekt om kopplingen mellan klimat och säkerhet

EU:s ramprogram för forskning och innovation, såsom **Horisont 2020** (2014–2020) och det nuvarande **Horisont Europa** (2021–2027), spelar en viktig roll för att överbrygga kunskapsluckor om klimatförändringar och miljöförstöring, vilket ligger till grund för utvecklingen av lämpliga politiska strategier som bygger på bästa tillgängliga vetenskapliga rön²⁷. Sammantaget har 35 % av Horisont Europa öronmärkts för att finansiera klimatrelaterade åtgärder²⁸. Dessutom öronmärks 7,5 % av Horisont Europa 2024–25 och 10 % från och med 2026 för att finansiera åtgärder med koppling till biologisk mångfald²⁹. Ytterligare exempel på relevanta forskningsstudier omfattar den gemensamma forskningsstudien från EDA och JRC

²⁵ [Infoga hänvisning till EDA:s försvarsenergidata].

²⁶ Tavares da Costa, R., Krausmann, E., Hadjisavvas, C., *Impacts of climate change on defence-related critical energy infrastructure*, 2023, doi:10.2760/03454.

²⁷ [EU-uppdrag inom Horisont Europa](#).

²⁸ Exempel på EU-finansierade projekt som är mycket relevanta vad gäller kopplingen mellan klimat och säkerhet är följande: [HABITABLE](#) (Linking Climate Change, Habitability and Social Tipping Points: Scenarios for Climate Migration); [CASCADES](#) (CAScading Climate risks: towards ADaptive and resilient European Societies). [RECEIPT](#) (REmote Climate Effects and their Impact on European sustainability, Policy and Trade), [CoCliCo](#) (Coastal Climate Core Service), [CLIMAAX](#) (CLIMAted risk and vulnerability Assessment framework and toolboX), [ESPRESSO](#) (Enhancing Synergies for disaster PRevention in the EurOpean Union), [CaseXtreme](#) (ChAnge in the Statistics of EXTremes Events in climate), [MIRACA](#) (Multi-hazard Infrastructure Risk Assessment for Climate Adaptation), [ARCOS](#) (Arctic Observatory for Copernicus SEA Security Service), [CENTAUR](#) (Copernicus Enhanced Tools for Anticipative Response to Climate Change in the Emergency and Security Domain), [EGSIEM](#) (European Gravity Service for Improved Emergency Management), [GPP](#) (GEOSS Platform Plus), [PLACARD](#) (PLAatform for Climate Adaptation and Risk reduction), [AD4GD](#) (All Data 4 Green Deal) [BIOSEC](#) (Biodiversity and Security: understanding environmental crime, illegal wildlife trade and threat finance) och [ConFooBio](#) (Resolving conflicts between food security and biodiversity conservation under uncertainty).

²⁹ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/cluster-6-food-bioeconomy-natural-resources-agriculture-and-environment_en.

som bedömer klimatförändringarnas inverkan på försvarsrelaterad kritisk energinfrastruktur och militär kapacitet.

Nyckelåtgärder på EU-nivå:

- EU:s satellitcentrum kommer tillsammans med alla relevanta aktörer och initiativ att undersöka inrättandet av ett nav för uppgifter och analyser om klimat- och miljö säkerhet för att öka tillgången till uppgifter och analyser om klimat och säkerhet och deras tillgänglighet.
- Relevanta avdelningar inom kommissionen och utrikestjänsten ska tillhandahålla en årlig analys av utvecklingen inom klimat och säkerhet för att stödja politiska och strategiska diskussioner och beslutsfattande.
- Kommissionen kommer att vidareutveckla inkludandet av relevanta och evidensbaserade miljö- och klimatrelaterade indikatorer i det globala konfliktriskindexet för att bättre kunna understödja valet av prioriteringar för att förebygga konflikter.
- Relevanta avdelningar vid kommissionen kommer i samråd med utrikestjänsten att utveckla en dynamisk, kortsiktig och regional konfliktriskmodell, som ska omfatta förstärkt hänsyn till miljö- och klimatrelaterade variabler för att förbättra EU:s kapacitet med avseende på tidiga varningar och föregripanden.

2. Omsättning av kopplingen mellan klimat och säkerhet i samband med EU:s yttre åtgärder

Kopplingen mellan klimat och säkerhet måste omsättas på ett enhetligt sätt vid alla EU:s yttre åtgärder, från utformning av strategier och beslutsfattande till genomförande. De olika EU-initiativen, från klimatåtgärder och klimatanpassning till konfliktförebyggande, krishantering och humanitära insatser, är mest effektiva när synergier och komplementaritet maximeras i överensstämmelse med **EU:s integrerade strategi**. Målet är även att optimera resurserna från EU och dess medlemsstater, bland annat genom att främja åtgärder genom Team Europe³⁰.

I linje med förordningen om instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingsamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen³¹, som kräver en konfliktanalys för länder och regioner i kris- eller efterkrissituationer eller instabila och sårbara situationer, kommer relevanta avdelningar inom kommissionen och utrikestjänsten, inbegripet EU:s delegationer,

³⁰ Team Europe består av Europeiska unionen, dess medlemsstater, Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD).

³¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/947 av den 9 juni 2021 om inrättandet av instrumentet för grannskapet, utvecklingsamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen.

att stärka **analysen av kopplingen mellan klimat- och miljöfrågor och säkerhet** för sina relevanta politikområden och åtgärder, särskilt i geografiska områden som är sårbara för dessa effekter, såsom på regional nivå, Sahel eller Afrikas horn, eller små östater under utveckling. Denna analys kommer att bidra till att utforma dess strategier i dessa situationer och vid behov **beaktas** vid framtida programplanering. Detta kommer att ingå i riktlinjerna för EU:s delegationer i samband med halvtidsöversynen av instrumentet Europa i världen.

Med beaktande av de differentierade effekter som klimatförändringen och miljöförstöring får för kvinnor, barn och utsatta grupper är det viktigt att tillämpa en människorättsbaserad strategi och integrera ett jämställdhetsperspektiv och en barnskydds- och ungdomsdimension vid omsättningen av kopplingen mellan klimat och säkerhet. Detta går hand i hand stödandet av känsliga sammanhang, lokalt egenansvar och strategier för att inte orsaka skada.

2.1. Investeringar i klimat och miljö utgör investeringar i fred och säkerhet

Som global ledare i kampen mot klimatförändringar, föroreningar och förlust av biologisk mångfald går EU i spetsen för gemensamma insatser för att öka finansieringen vad gäller klimat och biologisk mångfald. Detta innebär att motståndskraften kan stärkas från utsatta länder och samhällen med låga inkomster, inbegripet livsmedelstryggheten, samtidigt som hållbara långsiktiga strategier för förvaltning av viktiga naturresurser främjas. Genom att utveckla alternativa försörjningsmöjligheter och stödja god samhällsstyrning på ett jämställdhetsintegrerat sätt bidrar dessa insatser också till fred och förebyggande av konflikter.

Instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingsamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen spelar en nyckelroll i detta avseende. Det innehåller ett utgiftsmål på 30 % för klimatåtgärder med fokus på åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, som ökade med ytterligare 4 miljarder euro, vilket tillkännagavs av kommissionens ordförande Ursula von der Leyen i september 2021. Instrumentet kommer också att bidra till EU:s målsättning att nå ett utgiftsmål för biologisk mångfald på 7,5 % 2024 och 10 % 2026 och 2027. Ordföranden tillkännagav också en fördubbling av kommissionens internationella finansiering av biologisk mångfald, särskilt för de mest utsatta länderna, till 7 miljarder euro för perioden 2021–2027.

Denna finansiering tar i tu med några av kopplingarna mellan klimatförändringar, miljöförstöring och osäkerhet, samtidigt som de indirekt bidrar till att hantera klimatrelaterade förflyttningar och migration. På samma sätt finansierar EU åtgärder som är avgörande för att stärka katastrofriskreducering, beredskap och förebyggande åtgärder genom instrumentet Europa i världen. Detta bidrar positivt till kopplingen mellan klimat och säkerhet genom att bygga upp motståndskraft. I takt med att kunskaperna och erfarenheterna rörande denna koppling ökar bör EU och dess medlemsstater planera motsvarande insatser genom Team Europe-strategin.

Global Gateway-strategin, som utgör ett positivt erbjudande från EU till dess partner för att ta itu med de mest akuta globala utmaningarna, kommer att bidra till EU:s insatser för fred och stabilitet. Den kommer att främja projekt som stöder partnerländernas insatser för att

genomföra den gröna och digitala omställningen och mänsklig utveckling samtidigt som det globala investeringsgapet minskas.

Som en del av investeringspaketet Global Gateway EU-Afrika infördes t.ex. Team Europe-initiativet om klimatanpassning och klimatreiliens i Afrika för att stärka de mest utsatta befolkningsgruppernas motståndskraft mot risker på grund av klimatet och naturkatastrofer genom att sammanföra program från EU och dess medlemsstater på över 1 miljard euro. I Centralasien bidrar Team Europe-initiativet om vatten, energi och klimatförändringar till en hållbar förvaltning av vatten- och energiresurser samtidigt som det hanterar miljötmaningar och klimatförändringar, med ett inledande bidrag på 700 miljoner euro från Team Europe. I Latinamerika hanteras klimatförändringar och avskogning genom Team Europe-initiativet i Amazonasbäckenet, inklusive ett initiativ för tropiska skogar i Brasilien med ett preliminärt belopp på 430 miljoner euro.

Särskild fokus bör ligga på motståndskraft på lokal nivå och motståndskraft hos städer och stadsområden, eftersom de ofta utgör samlingspunkt för migration och förflyttning. Detta är särskilt viktigt för att kunna erbjuda motståndskraftiga, koldioxidsnåla, överkomliga och tillgängliga bostäder, särskilt för människor i de mest utsatta situationerna, i otrygga bostäder, varav många är kvinnor eller barn. Samtidigt som sådana EU-finansierade åtgärder pågår, kommer EU att undersöka hur man kan förstärka samarbetet med det globala borgmästaravtalet för klimat och energi som bidrar till globala kampanjer på detta område.

Dessutom kan **ekonomiska planer och investeringsplaner** som utarbetats tillsammans med EU:s partner för västra Balkan och det östra och södra grannskapet bidra till att skapa eller bevara stabiliteten genom att öka motståndskraften mot effekterna av klimatförändringar och miljöförstöring och åtgärda några av de grundläggande orsakerna till migration och förflyttning.

2.2. Att hantera kopplingen mellan klimat och säkerhet i konflikt- och krissituationer

EU måste bli bättre på att under hela konfliktcykeln hantera kopplingarna mellan å ena sidan klimat- och miljökriser och å andra sidan fred och säkerhet, i överensstämmelse med den integrerade EU-strategin. Detta utgör en dubbel utmaning, eftersom klimat- och miljörelaterad politik och praxis bör betraktas som alltmer konfliktkänsliga, och samtidigt bör klimat- och miljöhänsyn fortsätta att integreras i EU när det gäller fredsbyggande, stabilisering, krishantering och återhämtning efter konflikter.

2.2.1. Fredsbyggande och stabilisering

Bristen på förvaltning och styrning av naturresurser kan förvärra befintliga spänningar inom och mellan länder. Detta hanteras särskilt i sårbara situationer och regioner genom EU:s fredsbyggande initiativ. **EU:s stabiliseringsåtgärder**³² kan till exempel bidra till att minska vissa klimat- och miljörelaterade säkerhetsrisker genom att tillgodose behov från internflyktingar, särskilt kvinnor och flickor, och personer med funktionsnedsättning, vilka ofta

---

³² Se EU:s stabiliseringskoncept, dok. WK 13776/2022 INIT, 12 oktober 2022.

påverkas oproportionerligt av klimat- och miljöaspekter, och deras värdsamhällen. Därför kommer framtida stabiliseringsbedömningar från EU att omfatta klimat- och miljöhänsyn i deras svarsalternativ med en inkluderande, konfliktkänslig strategi med ett jämställdhetsperspektiv.

Tillgång till naturresurser och andra miljöfrågor kan också ge nya möjligheter till samarbete och avstämning, till exempel genom inkluderande styrningsstrukturer, och kan fungera som kontaktpunkter för **medling och dialog**³³. Exempelvis kan det gränsöverskridande samarbetet inom vattenområdet³⁴ fungera som en drivkraft för konfliktförebyggande och fredsbyggande. EU kommer att fortsätta att investera i utbildningen av en pool av medlare samtidigt som man strävar efter att stödja kapacitetsutveckling för lokala medlare med avseende på de konsekvenser som klimatförändringarna och miljöutmaningarna medför för fred och säkerhet.

2.2.2. Humanitära åtgärder, katastrofberedskap och katastrofinsatser

Klimat- och miljöhänsyn integreras alltmer i alla **humanitära insatser** för att beakta hur konflikter samt klimatförändringar och miljöförstöring förvärrar humanitära behov och sårbarheter³⁵.

EU:s humanitära bistånd och unionens civilskyddsmekanism står i spetsen för EU:s beredskap för extrema väderhändelser och deras humanitära konsekvenser³⁶. Genom budgetposten för katastrofberedskap (78 miljoner euro) stöder EU riktade beredskapsinsatser, inklusive förebyggande åtgärder för att förbereda sig för och begränsa akuta humanitära konsekvenser innan de utvecklas fullt ut. EU har även åtagit sig att minska miljöavtrycket från humanitära insatser som finansieras av EU och stöder och uppmuntrar ansträngningar från sina partner i detta avseende, särskilt i förhållande till mer hållbara leveranskedjor.

Till följd av mer frekventa och allvarliga väderhändelser kommer medlemsstaternas säkerhets- och försvarskapacitet oftare att uppmanas att stödja katastrofhantering och insatser för humanitärt bistånd, både inom EU och utanför de yttre gränserna. För att säkerställa en snabb och effektiv insats som är förenlig med den principbaserade strategin för EU:s humanitära bistånd är ytterligare förstärkning av **civil-militär samordning och beredskap** på EU-nivå och nationell nivå avgörande, i enlighet med ramverket för användning av EU:s militära

---

³³ Såsom anges i konceptet och i rådets efterföljande slutsatser om EU:s fredsmedling (7 december 2020) samt i utrikestjänstens riktlinjer för fredsmedling.

³⁴ EU lanserade Team Europe-initiativet om gränsöverskridande vattenförvaltning i Afrika vid FN:s vattenkonferens i mars 2023.

³⁵ EU:s humanitära bistånd och unionens civilskyddsmekanism står i spetsen för EU:s beredskap för extrema väderhändelser och deras humanitära konsekvenser. En del av EU:s humanitära budget (1,7 miljarder euro för 2023) har avsatts för att tillgodose de humanitära behov som uppstår vid klimatrelaterade katastrofer, vars frekvens, varaktighet och omfattning ökar till följd av klimatförändringarna.

³⁶ En del av EU:s humanitära budget (1,7 miljarder euro för 2023) har avsatts till att tillgodose de humanitära behov som uppstår till följd av klimatrelaterade katastrofer, vars frekvens, varaktighet och omfattning ökar till följd av klimatförändringarna. Den europeiska kapaciteten för humanitära insatser inrättades 2022 för att stödja EU:s insatser vid kriser, inklusive klimatrelaterade katastrofer.

resurser till stöd för humanitärt bistånd och katastrofhjälp,³⁷ och detta måste påskyndas ytterligare.

2.2.3. *Krishantering*

EU:s 13 civila och nio militära uppdrag och operationer inom ramen för **EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP)** används ofta i länder som är särskilt sårbara för klimat- och miljörelaterade säkerhetsrisker. EU kommer successivt att integrera och hantera frågor som rör klimat- och miljöaspekter vid planeringen, genomförandet och översynen av deras mandat. I den strategiska kompassen fastställs målet att det ska finnas **en miljörådgivare** vid alla militära och civila uppdrag och insatser och att de ska rapportera om sitt **miljöavtryck** senast 2025. I den **civila GSFP-pakten**³⁸ har medlemsstaterna åtagit sig att integrera insatser vid externa uppdrag för att ta itu med säkerhetsutmaningar kopplade till klimatförändringar och miljöförstöring samt exploatering av miljön.

För att uppdrag och insatser inom GSFP effektivt ska kunna uppnå dessa klimatrelaterade mål måste en rad åtgärder utvecklas och genomföras tillsammans med medlemsstaterna. Ett sådant nytt **klimatpaket inom GSFP** kommer att utgöra en enhetlig grund för olika sammanlänkade åtgärder och säkerställa att resurserna används på effektivast möjliga sätt, enligt följande:

- Olika **profiler för miljörådgivare** behöver fastställas och återspeglas i utbildnings- och rekryteringsbehoven³⁹, med hänsyn till uppdragens och insatsernas omfattning⁴⁰ och den möjliga framtida händelseutvecklingen.
- I beslutsprocessen rörande GSFP-mandat bör **de nya årliga klimat-, miljö- och säkerhetsutvecklingsanalyserna**⁴¹ och andra analytiska källor för planering och periodisk översyn av uppdragens mandat beaktas, samtidigt som en integrering av lärdomar som dragits under de olika arbetsflödena främjas. Lärdomar från våra partner som verkar inom samma område, särskilt FN⁴², bör beaktas, även i syfte att identifiera möjliga områden för närmare samarbete.
- En **rapporteringsmekanism** för **miljöavtryck** som bygger på lärdomar från pilotprojekt kommer att införas inom alla uppdrag och insatser, samtidigt som synergieffekter och utbyte av bästa praxis i dessa frågor säkerställs med andra områden inom EU:s yttre åtgärder, såsom humanitära insatser. En lämplig koppling bör även upprättas till den europeiska fredsfaciliteten i syfte att optimera klimat- och miljöprestanda⁴³.

---

³⁷ Såsom beskrivs i [EU Concept on Effective CIVMIL Coordination in Support of Humanitarian Assistance and Disaster Relief](#).

³⁸ ST 9588 2023 INIT, 22 maj 2023.

³⁹ Se även länken till EU:s plattform för klimat- och säkerhetsutbildning som fastställs som en ny åtgärd i kapitel 3 i detta gemensamma meddelande.

⁴⁰ Mandatet för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken omfattar konfliktförebyggande och fredsbevarande, krishantering, gemensamma nedrustningsinsatser, militära rådgivnings- och biståndsinsatser samt humanitära insatser, räddningsinsatser och stabiliseringsinsatser efter konflikter.

⁴¹ Se kapitel 1 i detta gemensamma meddelande.

⁴² Vid FN:s hjälpinsats i Somalia undersöks till exempel för närvarande skyddet av vattenresurser genom fredsbevarande styrkor för att säkerställa tillgången till akut och hållbar vattenförsörjning och undvika att terroristorganisationen Al-Shabaab får kontroll.

⁴³ Bland genomförandebestämmelserna för den europeiska fredsfaciliteten återfinns klimat- och miljöprestanda som ett kriterium för upphandlingsförfaranden inom ramen för dess hjälpåtgärder.

Slutligen kan det också vara relevant att överväga en integrering av klimat- och miljöfaktorer i de scenarier som stöder genomförandet av **EU:s kapacitet för snabba insatser**.

2.2.4. Väpnade konflikters inverkan på miljön och återhämtningen efter konflikter

En viktig faktor att ta itu med i samband med kopplingen mellan klimat och säkerhet är den inverkan som väpnade konflikter har på miljön. Även om det föreskrivs skydd av naturmiljön vid väpnade konflikter inom internationell humanitär rätt är brott mot denna rätt utbredda och orsakar omfattande och långsiktiga skador. Efter konflikter är vatten- och markföroreningar från explosiva rester särskilt vanliga, från förstörelse av ekosystem till föroreningar och avfallshantering, på grund av bombningar, landminor och olje- och gasläckage. Utöver pågående EU-initiativ avseende miljöskydd, föroreningar och avfallshantering i detta sammanhang, inbegripet främjande av respekten för internationell humanitär rätt, ska kompletterande riktade åtgärder övervägas för miljöbedömningar efter konflikter, även inom ramen för inkubationsforumet för den cirkulära ekonomin inom det europeiska försvaret.

Exempel på EU-åtgärder rörande kopplingen mellan klimat och säkerhet i olika politiska dimensioner:

- **Förflyttning och migration:** EU hanterar särskilt förflyttningar och migration i samband med katastrofer, klimatförändringar och miljöförstöring genom humanitära insatser samt utvecklings- och fredsåtgärder⁴⁴. EU lanserar också en **ny global EU-åtgärd (motsvarande 8 miljoner euro) tillsammans med Internal Displacement Monitoring Centre** för att fördjupa kunskaperna om drivkrafter, sårbarheter och risker som leder till intern förflyttning och för att förbättra de berörda partnerländernas kapacitet att hantera dessa risker.
- **Miljöbrottsligheten** Miljöbrott är en av de tio prioriteringarna inom den **Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot (Empact)**, som möjliggör samarbete inom brottsbekämpning mellan EU och relevanta myndigheter från tredjeländer i form av operativa åtgärder för att bekämpa miljöbrott. GSFP-uppdrag kan också bidra till att hjälpa nationella myndigheter att bekämpa miljöbrott⁴⁵.
- **Sjöfartsskydd:** I den nyligen uppdaterade **EU-strategin för sjöfartsskydd**⁴⁶ framhålls den betydande påverkan från klimatförändringarna och miljöförstörelsen på den marina miljön och sjöfartsskyddet och där föreslås olika åtgärder. Andra arbetsområden syftar till att underlätta **samexistensen mellan havsbaserad förnybar energi och försvarsverksamhet och försvarssystem**⁴⁷.
- **Rymdfrågor:** EU:s rymdprogram stöder miljöskyddet, hjälper till att övervaka och begränsa effekterna av klimatförändringarna och säkerställer säkerhet och civil säkerhet i hela Europa.

⁴⁴ Se även arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar om förflyttning och migration i samband med katastrofer, klimatförändringar och miljöförstöring.

⁴⁵ Se *Mini-concept on possible civilian CSDP support to fight environmental crime and to reduce the host State's internal security forces' environmental footprint*, EEAS(2022) 2086, december 2022.

⁴⁶ Dok. JOIN/2023/8, 10 mars 2023.

⁴⁷ <https://eda.europa.eu/what-we-do/eu-policies/symbiosis>.

Nyckelåtgärder på EU-nivå:

- Relevanta avdelningar vid kommissionen och utrikestjänsten, inbegripet EU:s delegationer, kommer att stärka analysen av relevanta strategier och åtgärder rörande kopplingen mellan fred och säkerhet för klimat/miljö, särskilt i geografiska områden som är sårbara för denna påverkan, såsom Sahel eller Afrikas horn, eller små östater under utveckling.
- Utrikestjänsten kommer, i samarbete med relevanta avdelningar inom kommissionen, att säkerställa att framtida stabiliseringsbedömningar från EU omfattar klimat- och miljöhänsyn och tar hänsyn till lokalbefolkningarnas försörjning när de undersöker alternativa strategier.
- Utrikestjänsten kommer att utbilda och utrusta EU:s pool av medlare och andra aktörer inom medling i EU för att de ska kunna engagera sig när det gäller klimatförändringarnas och miljöutmaningarnas konsekvenser för fred och säkerhet.
- Relevanta avdelningar inom kommissionen och utrikestjänsten, inbegripet EU:s militära stab, kommer att fortsätta att stärka och förbättra den civil-militära samordningen inom ramen för EU:s humanitära bistånds- och katastrofhjälpsinsatser, på grundval av tidigare åtgärder och lärdomar.
- Den höga representanten kommer i samordning med medlemsstaterna att säkerställa ett omfattande genomförande av det nya klimatpaketet inom GSFP, inbegripet en snabb utveckling av tydliga profiler för miljörådgivare.
- Utrikestjänsten kommer på lämpligt sätt att ta hänsyn till klimatförändringar och miljöförstöring vid operativa scenarier för att stödja genomförandet av kapaciteten för snabba insatser genom att stärka beredskapen och tillhandahålla realistiska ramar för sysselsättningen.
- Relevanta avdelningar inom kommissionen och EDA kommer att undersöka utvecklingen av samarbetsprojekt för miljöbedömning och återställande efter konflikter inom ramen för inkubationsforumet för den cirkulära ekonomin inom det europeiska försvaret.

3. Säkerställa att säkerheten och försvaret i EU är hållbart och klimattåligt

Klimatförändringar och miljöförstöring kommer att förändra hur aktörer på området fred, säkerhet och försvar kommer att planera, investera och verka. EU bör utöka sitt engagemang för att underlätta och stödja medlemsstaterna så att de kan hantera de aktuella utmaningarnas växande omfattning, komplexitet och skyndsamhet, i överensstämmelse med målen i den europeiska gröna given och den strategiska kompassen.

3.1. Utveckla klimat- och miljöexpertis och öka medvetenheten

Det finns ett brådskande behov av att ytterligare öka medvetenheten och utveckla den särskilda kompetens som krävs för att underlätta genomförandet av klimatanpassningsåtgärder och begränsande åtgärder inom säkerhet och försvar. Detta gäller alla relevanta EU-aktörer, inklusive EU:s delegationer och uppdrag/insatser inom GSFP samt, på nationell nivå, olika ministerier i EU:s medlemsstater.

För att sammanföra olika utbildningsanordnare och hantera behov från olika utbildningsgrupper på ett systematiskt sätt kommer EU att inrätta en **plattform för utbildning inom klimatsäkerhet och försvar** inom ramen för Europeiska säkerhets- och försvarsakademien (Esfa). Plattformen har i syfte att utveckla den sakkunskap som krävs på EU-nivå och nationell nivå, inbegripet exempelvis expertis inom miljörett och miljöbrott, miljöingenjörer och klimatrelaterade säkerhetsanalytiker. Detta kommer också att göra det möjligt för EU att gradvis utveckla en pool av (certifierade) experter som medlemsstaterna skulle kunna göra tillgängliga för uppdrag eller insatser inom GSFP, utöver deras arbete i nationella ministerier. När plattformen väl har inrättats skulle den kunna stödja samordningen med andra internationella parter.

EU:s **krishanteringsövningar** på flera nivåer ger ytterligare en möjlighet att öka medvetenheten och testa och validera hur EU:s krishanteringsmekanismer kan hantera klimatrelaterade säkerhetsproblem. EDA och relevanta avdelningar inom kommissionen organiserar skrivbordsövningar för att undersöka beroende med avseende på försvarsrelaterad kritisk energiinfrastruktur som äventyras eller blir oanvändbar på grund av hybridhot, som en del av deras gemensamma studie i dessa frågor.

3.2. Militär kapacitet och infrastruktur

Medlemsstaternas väpnade styrkor är energiintensiva⁴⁸ och försvarsmakten är också den största offentliga ägaren av fri mark och infrastruktur i EU. Dessa kan därför bli effektivare och generera stordriftsfördelar för klimatet och den biologiska mångfalden. En **konsekvent och smart strategi för anpassning till och begränsning av klimattförändringar** från militären måste bibehålla och om möjligt öka den operativa effektiviteten. Förbättrad energieffektivitet och hållbarhet minskar inte bara koldioxidavtrycket, utan minskar kostnaderna⁴⁹ och den logistiska bördan samt ökar hållbarheten i operativt hänseende, vilket ökar de väpnade styrkornas säkerhet och fria rörlighet. Vidare ska det beaktas att de väpnade styrkorna använder specialutrustning som vanligtvis har en mycket lång livscykel, medan det kan ta årtal eller årtionden att utveckla kapaciteten från nästa generation.

Då man planerar och investerar på kort till lång sikt inom försvaret måste man göra en bedömning av de många konsekvenser och risker som klimattförändringarna medför. Detta

---

⁴⁸ <https://eda.europa.eu/docs/default-source/eda-factsheets/2019-06-07-factsheet-energy-defence> (nya uppgifter kommer att publiceras under de kommande dagarna).

⁴⁹ Kommande uppgifter från EDA visar på effektivitetsvinster på cirka 33 % under perioden 2016–2020.

gäller till exempel för att säkerställa att utrustning kan fungera under svåra klimatförhållanden, för att utbilda och utrusta de väpnade styrkorna för mer frekvent militärt bistånd till civila myndigheter vid naturkatastrofer eller för att förbättra motståndskraften hos den infrastruktur som militären använder och säkerställa att militär kapacitet kan sättas in på ett tillförlitligt och hållbart sätt på land, i luften och till sjöss. Eftersom medlemsstaterna ökar sina försvarsbudgetar⁵⁰ måste sådana åtgärder utgöra en integrerad del av utvecklingen av klimatsäkrade väpnade styrkor. Det är också viktigt att säkerställa att andra övergripande strategier, t.ex. initiativ för hållbar finansiering, är förenliga med EU:s ansträngningar att ge EU:s försvarsindustri tillräcklig tillgång till finansiering och investeringar.

Mycket arbete pågår redan för att ta itu med dessa klimat- och energiutmaningar bland de väpnade styrkorna, bland annat genom olika format med experter vid EDA, delvis finansierade av Europeiska kommissionen (se rutan nedan). Dessutom hanterar medlemsstaterna för närvarande många av dessa frågor genom att utveckla och genomföra nationella strategier för att förbereda de väpnade styrkorna för klimatförändringarna, vilket krävs enligt den strategiska kompassen. **EU:s klimat- och försvarsnätverk** med experter från medlemsstaternas försvarsministerier, som bildades på utrikestjänstens och EDA:s initiativ som en uppföljning av den strategiska kompassen, har visat sig utgöra ett användbart format för att främja samarbete, samordning och utbyte av bästa praxis i detta hänseende⁵¹.

Med den dynamik som dessa nationella strategier medför är mycket viktig för att avsevärt förstärka samarbetet mellan medlemsstaterna inom EU:s regelverk. Detta minskar risken för fragmentering och säkerställer interoperabilitet mellan EU:s väpnade styrkor samtidigt som det skapas stordriftsfördelar. Dessa mål kan endast uppnås genom en strategi som är väl anpassad för hela den offentliga sektorn på nationell nivå och på EU-nivå. En utveckling av standarder för hållbara bränslen skulle till exempel säkerställa att sådana bränslen är utbytbara mellan medlemsstaternas väpnade styrkor.

Mot denna bakgrund kommer kommissionen och den höga representanten att undersöka vilka möjligheter som finns för att stödja medlemsstaterna, både enskilt och genom påskyndat civil-militärt samarbete, i linje med målen från den strategiska kompassen och den europeiska gröna given. I detta syfte ska en ny **stödmekanism för klimat och försvar inrättas mellan berörda avdelningar inom kommissionen, utrikestjänsten och EDA** för att i samarbete med medlemsstaterna identifiera luckor och samarbetsmöjligheter på områden som utveckling av kompetens, utbyte eller genomförande av forskning och studier, utveckling av gröna standarder, datainsamling, utveckling av metoder eller tekniska koncept, förstärkning av incitament och främjande av samarbetsprojekt. I detta sammanhang kommer kommissionen och den höga representanten i nära samråd med EDA, att överväga inrättandet av ett särskilt kompetenscentrum för klimatförändringar, säkerhet och försvar lett av EU, som en del av en

---

⁵⁰ Se även det gemensamma meddelandet om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder, JOIN(2022)24 final, 18.5.2022.

⁵¹ Nätverket, som leds gemensamt av utrikestjänsten och EDA har utarbetat och kommit överens om en vägledande mall som medlemsstaterna ska använda vid utvecklingen av nationella strategier för att förbereda de väpnade styrkorna för klimatförändringar.

etappbaserad strategi. Detta ska förbättra insatserna för anpassning till och begränsning av klimatförändringar från medlemsstaternas väpnade styrkor, inbegripet, i förekommande fall, genom Europeiska investeringsbanken.

Relevanta instrument, politik och verktyg från EU som utgör en stark grund för ytterligare arbete:

- Tre projekt inleddes 2021 inom ramen för **Europeiska försvarsfonden** för försvarsinriktade lösningar avsedda att stödja forskning om och utveckling av försvarsteknik och försvarsprodukter inom klimat, energiförvaltning och effektivitet med en budget på 84 miljoner euro.
- I **handlingsplanen för militär rörlighet 2.0**⁵² är hållbarhet och energieffektivitet integrerade som centrala mål för utvecklingen av framtida infrastruktur och kapacitet för transporter med dubbla användningsområden, inbegripet bränsleförsörjningskedjan för storskaliga förflyttningar av militära styrkor och deras utrustning⁵³.
- Medlemsstaterna hanterar energieffektivitet, cirkularitet och energiresiliens inom försvarssektorn genom åtgärder inom ramen för Europeiska försvarsbyrån som finansieras av kommissionen, inbegripet **samrådsforumet för hållbar energi inom försvars- och säkerhetssektorn**⁵⁴, **inkubationsforumet för cirkulär ekonomi inom det europeiska försvaret**⁵⁵ samt **Symbios-initiativet** (havsbaserad förnybar energi för försvaret)⁵⁶. Dessutom fastställer **EDA:s teknikgrupp för energi- och miljökapacitet** tekniska brister och föreslår samarbetsprojekt⁵⁷.
- Samarbetsprojekt inom ramen för det **permanenta strukturerade samarbetet** hanterar utmaningar kopplade till klimatförändringar och miljöförstöring, särskilt projektet för operativ energienhet⁵⁸ och helikopterutbildning på hög höjd och i varmt klimat.
- JRC har inlett ett projekt för att identifiera, bedöma och hantera klimatrisker för EU:s försvar i syfte att ge vetenskapligt och tekniskt stöd till medlemsstaterna för att göra försvaret mer klimattåligt.

⁵² Dok. JOIN(2022) 48 final, 10 november 2022.

⁵³ Detta är i linje med TEN-T-politiken, som syftar till att minska transportsektorns koldioxidavtryck och klimatförändringarnas konsekvenser, medan det i den nya förordningen om utbyggnad av infrastruktur för alternativa bränslen föreskrivs obligatoriska mål för utbyggnaden av infrastruktur för elladdning och vätgastankning.

⁵⁴ Tavares da Costa, R., Krausmann, E., Hadjisavvas, C., *Impacts of climate change on defence-related critical energy infrastructure*, 2023, doi:10.2760/03454.

⁵⁵ Initiativ som genomförs av EDA och finansieras av kommissionen, med projektidéer som bygger på principer om cirkularitet inom områdena kritiska råvaror, additiv tillverkning, material för textilier, ekodesign, grön upphandling, SCIP-databasen enligt ramdirektivet om avfall, data, införande av Emas i militära anläggningar och hantering av reservdelar. En särskild projektcirkel hanterar relevanta råvaror av avgörande betydelse för EU:s försvar, såsom titan, volfram och antimon, bland annat för att främja cirkularitet i olika delar av leveranskedjan.

⁵⁶ <https://eda.europa.eu/what-we-do/eu-policies/symbiosis>.

⁵⁷ Detta omfattar ett nytt E+ZERO-projekt som syftar till att föreslå och visa upp ett snabbt insatsfärdigt läger bestående av moduler med positiv energibalans, avancerad vattenförvaltning och reningsteknik och utan växthusgasutsläpp.

⁵⁸ <https://www.pesco.europa.eu/project/energy-operational-function/>.

Nyckelåtgärder på EU-nivå:

- Esfa kommer med stöd av utrike tjänsten, berörda avdelningar inom kommissionen, EDA och SatCen att inrätta en EU-plattform för utbildning på klimat-, säkerhets- och försvarsområdet för att säkerställa att EU har den sakkunskap som krävs, bland annat genom att stödja sina partner.
- Berörda avdelningar inom kommissionen, utrike tjänsten och EDA ska inrätta en stödmekanism för klimat och försvar för att i samarbete med medlemsstaterna identifiera luckor och samarbetsmöjligheter i syfte att främja konkreta åtgärder för anpassning till och begränsning av klimatförändringar inom de väpnade styrkorna. En första rapport om resultaten kommer att läggas fram för medlemsstaterna under andra halvåret 2024.
- Som en del av en etappbaserad metod kommer kommissionen och den höga representanten, i samråd med EDA, att överväga inrättandet av ett särskilt kompetenscentrum för klimatförändringar, säkerhet och försvar under EU:s ledning för att stödja medlemsstaterna.
- Relevanta avdelningar inom kommissionen, utrike tjänsten och EDA kommer att fortsätta att undersöka utmaningarna och de potentiella möjligheterna för miljöanpassad offentlig upphandling för försvarsbehov.
- Utrike tjänsten kommer att inkludera klimatrelaterade aspekter i EU:s övning Integrated Resolve 2024.
- Relevanta avdelningar inom kommissionen och EDA kommer att genomföra ytterligare studier för att på ett systematiskt och övergripande sätt hjälpa till att hantera klimat- och miljörisker i EU:s militära anläggningar och minimera skador, förluster och störningar på grund av risker kopplade till klimatet och vädret.
- Relevanta avdelningar inom kommissionen, utrike tjänsten och EDA kommer att fortsätta att samarbeta med medlemsstaterna avseende energiomställningen av transportinfrastruktur och transportkapacitet med dubbla användningsområden, inklusive bränsleförsörjningskedjor, vid uppföljningen av handlingsplanen för militär rörlighet 2.0.
- Relevanta avdelningar inom kommissionen och EDA kommer att fortsätta att analysera påverkan från reviderade energirelaterade direktiv och en reviderad politisk ram för militär infrastruktur, och även utforska de projektidéer och projektstudier som tagits fram inom ramen för samrådsforumet för hållbar energi inom försvars- och säkerhetssektorn, t.ex. för att förbättra energieffektiviteten och byggnadernas prestanda inom försvaret.

- Utrikestjänsten och EDA ska samråda med medlemsstaterna om en permanent etablering av klimat- och försvarsnätverket för att övervaka och stödja genomförandet av nationella strategier och utforska samarbetsmöjligheter.
- Relevanta avdelningar inom kommissionen, utrikestjänsten och EDA ska tillsammans med medlemsstaterna fortsätta att främja konsekventa strategier i de olika pågående samarbetsprojekten på klimat- och försvarsområdet inom det permanenta strukturerade samarbetet och Europeiska försvarsfonden. Därvid ska de utnyttja den samordnade årliga försvarsöversikten på bästa sätt för att identifiera nya möjliga projekt.

4. Internationellt samarbete

Klimatförändringar och miljöförstöring utgör globala utmaningar som kräver en aktiv konsoliderad multilateral agenda. EU ska ytterligare öka sitt samarbete med internationella och regionala organisationer och tredjeländer, både på politisk och operativ nivå.

4.1. Fastställande av en ambitiös global agenda

EU kommer att fortsätta att fastställa en ambitiös global agenda med avseende på kopplingen mellan klimat och säkerhet. Många **initiativ som leds eller stöds av EU, särskilt beträffande vatten, hav, livsmedelstrygghet, energiomställning och värdekedjor för råvaror**, har ett starkt inslag av partnerskap. Detta gäller exempelvis EU:s energiplattform⁵⁹ som är mycket relevant när det gäller kopplingen mellan klimat och säkerhet. Dessutom kommer EU att uppmuntra internationella initiativ med en gränsöverskridande dimension för att hantera kopplingen mellan klimat och säkerhet och stärka de globala åtgärderna för energieffektivitet och förnybar energi på ett konfliktkänsligt sätt⁶⁰.

Exempel på initiativ som leds eller understöds av EU:

- **Vattenförsörjningstrygghet och torka:** EU kommer tillsammans med sina partner att förespråka genomförandet av en integrerad förvaltning av vattenresurser globalt, ett ökat fokus på kopplingen mellan vatten, energi, livsmedel och ekosystem samt en starkare vattenförvaltning på samtliga nivåer⁶¹. EU främjar även proaktiv hantering av torka i

⁵⁹ EU öppnade sin energiplattform för de grannar som drabbats hårdast av Rysslands anfallskrig mot Ukraina för att de skulle kunna hantera sina energitrygghetsproblem gemensamt.

⁶⁰ Meddelandet *EU:s externa energiengagemang i en föränderlig värld* (JOIN(2022) 23), som offentliggjordes tillsammans med REPowerEU-planen den 18 maj 2022, syftar till att minska den totala energiefterfrågan i världen, främja den internationella utvecklingen av förnybara energikällor och mer globalt säkerställa en rättvis konkurrens om resurserna.

⁶¹ Se Europeiska rådets slutsatser av den 23 mars 2023: Europeiska rådet välkomnar FN:s vattenkonferens 2023 och dess agenda för vattenåtgärder. Rådet erkänner behovet av förstärkta åtgärder inom EU och globalt på vattenområdet, och framhåller vikten av en strategisk EU-strategi för vattentrygghet.

relevanta internationella forum, såsom FN:s konvention om bekämpning av ökenspridning och Internationella alliansen för motståndskraft mot torka.

- **Världshavsförvaltning:** EU och dess medlemsstater kommer att förespråka en universell ratificering, ikraftträdande och ett effektivt genomförande av FN-fördraget om det fria havet för att säkerställa bättre skydd för havet.
- **Energiomställning:** EU och dess medlemsstater kommer även, tillsammans med sina partner från G7, att fortsätta arbeta för en ny modell av långsiktiga partnerskap kallade **partnerskap för en rättvis energiomställning** med snabbt växande utvecklingsländer, och ge ekonomiskt stöd för att möjliggöra en övergång till rena energikällor och ett ambitiöst nationellt fastställt bidrag, med huvudsaklig fokus på en socialt rättvis omställning.
- **Råvaror av avgörande betydelse:** Som en del av den externa dimensionen av EU:s paket för kritiska råvaror ska EU stärka sitt globala engagemang för att utveckla och diversifiera investeringar, produktion och handel med tillförlitliga partner och utveckla nya diplomatiska initiativ, såsom klubben för råvaror av avgörande betydelse, som sammanför konsumerande och resursrika länder för att främja en säker och hållbar försörjning av kritiska råvaror. Dessa partnerskap ska hjälpa tillväxt- och utvecklingsländer att utveckla hållbara värdekedjor för råvaror, tillföra lokalt värde och diversifiera sina ekonomier, samtidigt som de respekterar miljömässiga och sociala standarder.

EU och dess medlemsstater kommer i egenskap av styrelseledamöter i **multilaterala utvecklingsbanker och internationella finansinstitut** att fortsätta att förespråka och stödja ambitiösa och innovativa förslag för att ytterligare anpassa strategier och finansiella flöden från sådana utvecklingsbanker och finansinstitut till målen i Parisavtalet och stärka deras kapacitet att hantera klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, föroreningar och instabilitet, samtidigt som ett starkt fokus på fattigdomsminskning bibehålls. Sådant stöd från multinationella utvecklingsbanker och internationella finansinstitut bidrar också till stabilitet, fred och säkerhet.

I samband med den påskyndade globala uppvärmningen får **avsiktliga storskaliga ingrepp i jordens naturliga system** (så kallad geoengineering), såsom modifiering av solstrålning, större uppmärksamhet. Förståelsen för de risker, effekter och oavsiktliga konsekvenser som sådan teknik medför är emellertid dålig, och nödvändiga regler, förfaranden och institutioner har inte utvecklats⁶². Denna teknik medför nya risker för människor och ekosystem, samtidigt som den även skulle kunna öka maktobalanser mellan nationer, skapa konflikter och göra att det uppkommer otaliga etiska, rättsliga och politiska frågor samt frågor som rör styrning. Med utgångspunkt i försiktighetsprincipen kommer EU att stödja internationella insatser för att göra en heltäckande bedömning av risker och osäkerhet i samband med ingrepp i klimatet, inbegripet modifiering av solstrålningen, och främja diskussioner om ett potentiellt internationellt regelverk, inbegripet forskningsrelaterade aspekter.

---

⁶² EU håller fast vid den tidigare överenskomna internationella ståndpunkten i beslut X/30 enligt konventionen om biologisk mångfald.

4.2. Hantering av kopplingen mellan klimat och säkerhet tillsammans med partner

EU kommer att fortsätta sina ansträngningar i alla relevanta **FN-forum**, inbegripet FN:s säkerhetsråd och den fredsbyggande kommissionen, och sitt samarbete med olika **FN-organ** om klimat- och miljörisker för fred och säkerhet genom etablerade dialoger och partnerskap. I detta sammanhang är det även viktigt att målen för hållbar utveckling genomförs.

Prioriteringarna för det strategiska partnerskapet mellan **EU och FN** för fredsinsatser och krishantering för 2022–2024 återspeglar och integrerar redan kopplingen mellan klimat och säkerhet. EU kommer att stödja FN:s insatser inom ramen för den nya agendan för fred och fortsätta att stärka det effektiva operativa samarbetet på plats, bland annat genom EU-delegationer och mellan FN:s fredsinsatser och EU:s uppdrag och insatser inom GSFP. EU:s och FN:s engagemang i Somalia⁶³ utgör en bra utgångspunkt för ett närmare engagemang, till exempel när det gäller gemensam utbildning av lokala kustbevakningar. EU:s gradvisa införande av miljörådgivare vid alla uppdrag och insatser inom GSFP möjliggör utvecklingen av synergier, såsom gemensamma insatser för lokal kapacitetsuppbyggnad, datadelning och hantering av miljöavtrycket. EU kommer också att fördjupa sitt utbyte med **FN:s mekanism för klimatsäkerhet** för att öka utbytet om tidigare erfarenheter, samordning och samarbete om politiska strategier och programplaneringsstrategier samt utbildning.

Exempel på partnerskap mellan EU och Unep om klimatförändringar och säkerhet

I den första fasen av partnerskapet mellan EU och Unep om klimatförändringar och säkerhet utvecklades verktyg och kapacitet för att förbättra miljö- och klimatsäkerhetsanalysen och förebyggande åtgärder för att hantera risker på grund av konflikter och instabilitet i två pilotländer, Nepal och Sudan. Efter pilotfasen kommer partnerskapet att utökas på regional nivå och ska hantera framväxande klimat- och miljörelaterade risker i tre prioriterade regioner, nämligen Afrikas horn, Mellanöstern och Nordafrika samt Västafrika och Sahel.

EU kommer att använda sig av alla kanaler och befintliga dialoger på **bilateral nivå**⁶⁴ och med **internationella organisationer** såsom Nato, Afrikanska unionen, Sydostasiatiska nationers förbund, Arktiska rådet, gemenskapen för Latinamerikas och Karibiens stater, Arabförbundet, OSSE samt G7 och G20 för att hantera klimatförändringar, miljöförstöring och säkerhet.

Exempel på partnerskap mellan Afrikanska unionen och EU: Agenda för innovation

⁶³ EU genomför ett militärt utbildningsuppdrag (EUTM Somalia) och ett civilt maritimt uppdrag för kapacitetsuppbyggnad (Eucap Somalia) och FN genomför en hjälpsats (UNSOM).

⁶⁴ EU anordnar klimat- och miljödialoger och regional och bilateral samarbetsverksamhet, inklusive högnivådialoger om klimatförändringar och miljö med Kanada, Indien, Japan, Sydkorea, USA med flera, och eftersträvar gröna allianser med partner som har visat att de har de högsta ambitionerna. EU anordnar också politiska och säkerhetspolitiska dialoger med bilaterala partner och kommer att fortsätta att integrera klimatförändringar och miljöhänsyn i dessa diskussioner, på grundval av goda erfarenheter av sådana dialoger med Förenta staterna, Kanada, Förenade kungariket och Rwanda.

Afrikanska unionen och EU har enats om att ta fram en ambitiös agenda för att främja vetenskapligt forskningssamarbete och därigenom tillsammans utveckla kunskap och dela teknik och expertis⁶⁵. Detta omfattar framför allt förenade krafter för att främja klimatresiliens, begränsning av klimatförändringar och klimatanpassning, med beaktande av de säkerhetsrelaterade konsekvenser som klimatförändringarna medför.

I den gemensamma förklaringen om **samarbetet mellan EU och Nato**⁶⁶ från januari 2023 framhölls behovet av att gemensamt ta itu med klimatförändringarnas konsekvenser för säkerheten. Båda organisationerna har gjort betydande framsteg med att stödja anpassningen av medlemmarnas väpnade styrkor till de negativa effekterna av klimatförändringar och miljöförstöring och minska de negativa konsekvenserna genom begränsande åtgärder. Det finns således ett behov av närmare samordning och en möjlighet till konkret samarbete inom utvalda arbetsområden, såsom dataanalys och tidig varning, utbildning och medvetandehöjande åtgärder, uppbyggnad av motståndskraft och kapacitetsutveckling (även vad gäller energieffektivitet och energiomställning). Den höga representanten och kommissionen kommer att samråda med Nato om möjligheten att inleda en strukturerad dialog mellan EU och Nato i dessa frågor. Synergier med andra dialoger mellan EU och Nato inom närliggande områden kommer att undersökas på lämpligt sätt, t.ex. den strukturerade dialogen mellan EU och Nato om motståndskraft och EU:s och Natos arbetsgrupp om motståndskraft hos kritisk infrastruktur.

EU kommer också att initiera regionala dialoger om klimat, miljö och säkerhet som möjliggör ett **bredare samarbete med partner**, både i regioner som är akut sårbara för klimatförändringar, och i regioner som för närvarande erhåller mindre uppmärksamhet på klimat- och säkerhetsområdet. Dessa dialoger kommer också att stödja samordningen mellan olika parter både inom och mellan regioner.

Utöver EU:s insatser för att hantera kopplingen mellan klimat och säkerhet genom nära partnerskap på multilateral, regional och bilateral nivå kommer samarbetet med det civila samhället som helhet, inklusive lokala aktörer, forskningsinstitut och tankesmedjor också att förbättras.

Nyckelåtgärder på EU-nivå:

- Den höga representanten och kommissionen kommer tillsammans med EU:s medlemsstater och internationella partner att främja och stödja ambitiösa och innovativa förslag för att ytterligare anpassa multinationella utvecklingsbankers och internationella finansinstituts strategier och finansiella flöden till målen i Parisavtalet.

⁶⁵ https://www.consilium.europa.eu/media/54412/final_declaration-en.pdf.

⁶⁶ <https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2023/01/10/eu-nato-joint-declaration-10-january-2023/>.

- Med utgångspunkt i försiktighetsprincipen kommer kommissionen och den höga representanten att stödja internationella insatser för att göra en heltäckande bedömning av risker och osäkerhet i samband med ingrepp i klimatet, inbegripet modifiering av solstrålningen, och främja diskussioner om ett potentiellt internationellt regelverk, inbegripet forskningsrelaterade aspekter.
- Utrikestjänsten kommer att eftersträva ett närmare samarbete mellan EU:s och FN:s experter på plats i syfte att skapa större synergieffekter mellan deras respektive verksamhet och ytterligare undersöka möjligheterna till gemensamma initiativ, t.ex. inom utbildning och kapacitetsutveckling.
- Utrikestjänsten och relevanta avdelningar inom kommissionen kommer att integrera klimatförändringar och miljöhänsyn ytterligare i dialoger med bilaterala partner och regionala organisationer samt i förekommande fall med olika organisationer i det civila samhället.
- Den höga representanten och kommissionen kommer att samråda med Nato om inrättandet av en strukturerad dialog för att hantera de många kopplingarna till klimatförändringar, miljöförstöring, säkerhet och försvar, för att utforska synergieffekter mellan de båda organisationerna och fastställa möjligheter till samarbete på områden som gagnar båda parterna. Detta bör ske inom ramen för ett planerat övergripande genomförandedokument om samarbetet mellan EU och Nato.
- Utrikestjänsten och berörda avdelningar inom kommissionen kommer att undersöka möjligheten till utbyte med Natos expertcentrum för klimatförändringar och säkerhet om lärdomar och bästa praxis.
- De relevanta avdelningarna från kommissionen och utrikestjänsten kommer att inleda klimat-, miljö- och säkerhetsdialoger inom prioriterade områden för att stödja möjligheter till diskussion om särskilda utmaningar och främja samarbete.

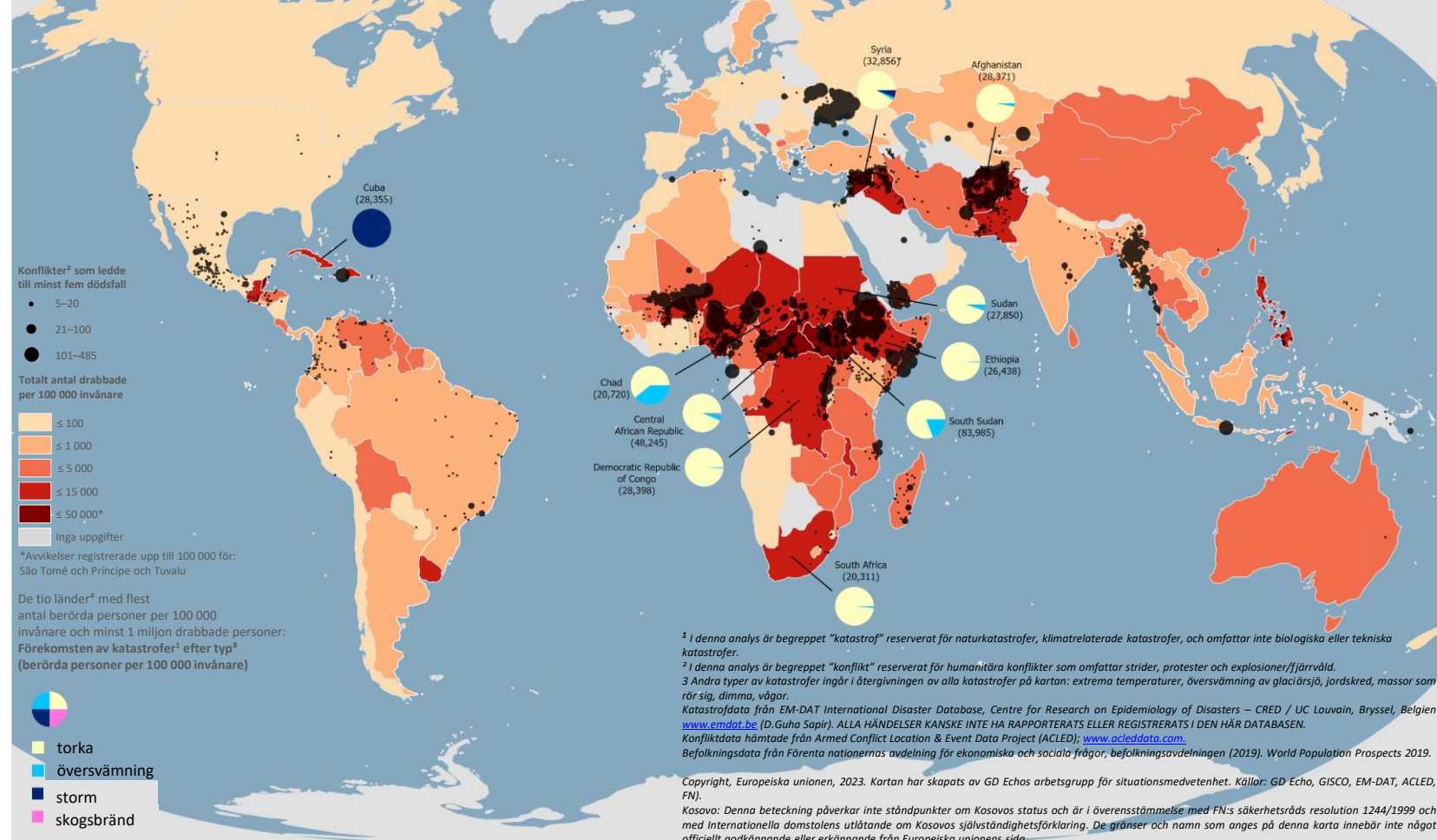
5. Det fortsatta arbetet

Kommissionen och den höga representanten uppmanar Europaparlamentet och rådet att välkomna det gemensamma meddelandet och att stödja de nya perspektiven på kopplingen mellan klimat och säkerhet. Kommissionen och den höga representanten kommer att rapportera om hur genomförandet av det gemensamma meddelandet till medlemsstaterna fortskrider.

Bilaga 1

**EFFEKTER FRÅN KLIMATRELATERADE KATASTROFER PER LAND:
 TOTALT ANTAL BERÖRDA PERSONER PER 100 000 INVÅNARE**

Källa: <https://erccportal.jrc.ec.europa.eu/ECHO-Products/Maps#/maps/4526>